

ความคาดหวังและแนวโน้มพฤติกรรม การเลือกตั้งของชนรุ่นใหม่ต่อ
การใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2562:
กรณีศึกษานักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

วริศรา ศิริชานนท์ *

คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันที่รับบทความ 13 พฤษภาคม พ.ศ.2562

วันที่แก้ไขบทความ 21 กรกฎาคม พ.ศ.2562

วันที่ตอบรับบทความ 22 กรกฎาคม พ.ศ.2562

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคาดหวังและแนวโน้มพฤติกรรม การเลือกตั้งของชนรุ่นใหม่ต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2562 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังและพฤติกรรม การเลือกตั้งของชนรุ่นใหม่ต่อการใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2562 โดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่ม ตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต จำนวน 238 คน และวิเคราะห์ข้อมูลผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ต่อความคาดหวังและแนวโน้มพฤติกรรม การเลือกตั้งของชนรุ่นใหม่ต่อ การใช้สิทธิเลือกตั้ง ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา คณะที่กำลังศึกษา ภูมิภาคอาศัย การพักอาศัยอยู่ กับใคร การเคยเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องของทุกคน ด้านความเป็นปึกแผ่นทางสังคม ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง และด้านความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยความสัมพันธ์ของ ปัจจัยที่มีผลต่อความคาดหวังทางการเมืองของชนรุ่นใหม่ มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านกระบวนการทางการเมือง และความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อแนวโน้มพฤติกรรม การเลือกตั้งของชนรุ่นใหม่ มี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านแนวโน้มการลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านรูปแบบการหาเสียงต่างมีความสัมพันธ์ทั้งเชิงบวกและลบ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ควรเน้นการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งทางสื่อออนไลน์ เพื่อให้ชนรุ่นใหม่ได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น และเชิญชวนให้ชนรุ่นใหม่ ที่สิทธิเลือกตั้งครั้งแรกไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้มากที่สุด เนื่องจากชนรุ่นใหม่มีความคาดหวังและแนวโน้มพฤติกรรม การเลือกตั้งต่อการเลือกตั้งอยู่ในระดับโดยมาก

คำสำคัญ: ชนรุ่นใหม่, การเลือกตั้ง, การใช้สิทธิเลือกตั้ง, ผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก

**Expectations and Trends of Election Behavior of the New Generation on
Election of members of the House of Representatives 2019:
Case Study of Undergraduate Students Thammasat University Rangsit Campus**

Warisara Sirichanon *

Faculty of Sociology and Anthropology, Thammasat University

Received 13 May 2019

Received in revised 21 July 2019

Accepted 22 July 2019

Abstract

Expectations and Trends of Election Behavior of the New Generation on Election of members of the House of Representatives 2019 Case Study of Undergraduate Students Thammasat University Rangsit Campus aims to study expectations of the new generation and their election behavior within the group of 238 undergraduate Thammasat University students with quantitative research method using questionnaires and analyzed with Statistical Package for the Social Science.

Factors that effect expectation and election behavior of the new generation consist of sex, year of education, whom they live with, participation in political movement, political concept, social solidarity, political participation, and election knowledge which each factors relation effects their political expectation in 3 ways which are political, political system and the relation between each factors and the new generation which consist of 2 types, tendency to participate election and election campaign method both in positive and negative relations.

Suggestion from this research, Election Commission of Thailand and related organizations should focus on promoting election via online medias for the new generation to provide more political news and informations educate them more on democratic governance and convince them to participate their first time election as much as possible because the new generation have high expectation in election, so it should be wider political space for them to express their political abilities.

Keywords: New Generation, Election, Vote, First Time Voter

*Corresponding author: aingaing.sirichanon@gmail.com DOI: 10.14456/tujournal.2019.20

บทนำ

ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ที่ปกครองโดยพระมหากษัตริย์มาเป็น การปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข นับตั้งแต่ พ.ศ.2475 เป็นระยะเวลานานกว่า 80 ปี รูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นรูปแบบหนึ่งที่ได้รับการยอมรับจากนานาประเทศและเชื่อว่าเป็นระบอบการ ปกครองที่ดีที่สุด เนื่องจากการปกครองที่ยึดหลักสำคัญในการปกครอง นั้นคือความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ความมีเหตุ มีผล และการมีสิทธิเสรีภาพเพื่อให้ความเป็นประชาธิปไตยเข้มแข็งและอยู่ร่วมกันอย่างสันติวิธี ถือว่าประเทศได้ให้อำนาจแก่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอิสระในการปกครองประเทศประชาชนมีสิทธิร่วมในทุกขั้นตอนของการปกครองมีเสรีภาพในการ แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ให้เกิดขึ้นในประเทศไทยโดยมีการสร้างตัวแทนการกำหนดกระบวนการเลือกตั้งของรัฐบาล การใช้เสียงข้างมากเป็นต้น (เสนีย์ ปาริหิณ, 2555 อ้างถึงใน นุกูล ชื่นพัก และ วรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล, 2560)

การเลือกตั้งจึงเป็นการแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมือง เมื่อเทียบกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ประเภทอื่นแล้วในระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยถือว่าการเลือกตั้งเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญอันหนึ่งว่า ในช่วงเวลาหนึ่งว่าคณะ บุคคลใดได้ทำหน้าที่บริหารประเทศไปในทิศทางใดโดยคณะ บุคคลนั้นได้รับความเห็นชอบจากประชาชนผู้ไปเลือกตั้งในจำนวน ที่มากน้อยเพียงใด การเลือกตั้งจึงเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่มีการปฏิบัติในระบบการเมืองระบบการเลือกตั้งภายใต้ระบบ รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ จึงเน้นในเรื่องการปฏิรูปการเมือง ซึ่งเป็นกระบวนการเพื่อการแก้ไขปัญหาการเมืองทั้งระบบขจัดการ ทุจริต สร้างเสถียรภาพทางการเมืองสร้าง และส่งเสริมประสิทธิภาพขององค์กรทางการเมืองและสร้างองค์กรตรวจสอบและ ด้านดุลการใช้อำนาจของรัฐบาลการเลือกตั้งระบบใหม่ย่อมขึ้นอยู่กับความเข้าใจของประชาชนต่อระบบการเลือกตั้งรัฐบาล (บรรยงค์ กุคำใส, 2544)

แต่ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการเมืองการปกครองของไทยมีการเปลี่ยนผ่านในหลายต่อหลายครั้งจนกระทั่งถูก แทรกแซงโดยกองทัพเพื่อให้ก้าวข้ามสู่การเมืองแบบประชาธิปไตยของพลเรือนในที่สุด ทำให้การเลือกตั้งถือเป็นสาระสำคัญในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งเพราะการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์ของประชาชนผู้เป็น เจ้าของประเทศที่มอบหมายให้ตัวแทนของตนไปใช้อำนาจแทน (ชมรมสื่อเพื่อการศึกษาและพัฒนาชีวิต, 2525) โดยตั้งอยู่บน รากฐานของความสมัครใจ และเสรีภาพของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในสังคม ประชาธิปไตยมาช้านานแล้ว

จากเหตุการณ์การรัฐประหาร เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2557 บริบททางการเมืองเป็นการเข้ามายึดอำนาจ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นหัวหน้าคณะ ได้ทำการยึดอำนาจมาจากรัฐบาล รักษาการนิวัฒน์ธำรง บุญทรงไพศาล หรือจากรัฐบาล

จากการเลือกตั้งของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ซึ่งรัฐประหารดังกล่าว เกิดขึ้นหลังวิกฤตการณ์การเมืองไทย เริ่มเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.2556 เพื่อคัดค้านร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมฯ ให้นาย ทักษิณ ชินวัตร (คม ชัด ลึก, 2557) ประเทศไทยจึงมีการเลือกตั้งครั้งล่าสุด เมื่อตอนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในช่วง รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ในวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 เป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 26 ยังพบข้อมูลที่น่าสนใจว่า มีกลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก หรือ First Time Voter เป็นกลุ่มผู้ที่เกิดระหว่างปี พ.ศ.2537-พ.ศ.2544 นอกจากนี้ยังมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกครั้งในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 แต่ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยให้การเลือกตั้งเป็นโมฆะ เนื่องจากการไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและก่อให้เกิดข้อโต้แย้งทางกฎหมาย ต่อไปไม่มีที่สิ้นสุด ดังนั้นจึงสามารถแบ่งเป็นกลุ่มที่มีสิทธิเลือกตั้งตั้งแต่ปี 2555 เป็นต้นมา หลังจากทั่วประเทศไทยห่างหายจาก การเลือกตั้งไปนาน เนื่องจากเยาวชนที่มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกมีจำนวนมากแต่ยังไม่เคยได้เลือกตั้ง และกลุ่มที่จะมีสิทธิเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งที่กำลังจะมาถึงในวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ.2562 มีจำนวนไม่น้อยกว่า 6,426,014 คน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2562) ในการเลือกตั้งครั้งนี้ จะถึงนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้ที่จะได้มีโอกาสเลือกตั้งครั้งแรก สามารถเลือกตัวแทนของตัวเองไปนั่งในสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ถึง 61 คน หรือ คิดเป็น 12 เปอร์เซ็นต์ของจำนวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด หรือ 1 ใน 10 ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คำนวณจากผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งทั้งหมด ซึ่งมีจำนวน 52,457,500 คน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2562) นอกจากนี้ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนของ คนรุ่นใหม่ที่จะได้มีโอกาสเลือกตั้งครั้งแรก (First Time Voter) เพียงพอต่อการเสนอชื่อนายกรัฐมนตรี การเสนอหรือแก้ไข กฎหมาย การเสนอญัตติอภิปรายทั่วไปเพื่อซักถามข้อเท็จจริงต่อรัฐมนตรี การยื่นถอดถอนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ขาด คุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญได้ นั่นจึงเป็นเหตุผลที่คนรุ่นใหม่ถึงเป็นกลุ่มคนสำคัญที่ควรออกไปใช้สิทธิ เนื่องจากผลคะแนนเสียงของกลุ่มคนเหล่านี้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทิศทางอนาคตการเมืองไทยได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความคาดหวังกับแนวโน้มพฤติกรรม การเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ต่อ การใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2562 และศึกษาอิทธิพลทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ของนักกิจกรรมต่อการ ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 เพื่อนำผลจากการวิจัยที่ได้มาพัฒนาระบบการเมืองการปกครอง ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติโดยรวมต่อไป

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีความคาดหวัง วรูม กล่าวว่า (expectancy Theory) เป็นทฤษฎีที่พยายามคาดการณ์หรืออธิบายถึงระดับ ก กำลังกายกำลังใจที่บุคคลอุทิศให้กับงาน ทฤษฎีนี้เชื่อว่า แรงจูงใจในการท างานของบุคคลถูกกำหนดโดยความเชื่อของบุคคลใน ส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความพยายาม

ผลงาน และการเห็นความสำคัญของผลลัพธ์ต่าง ๆ ที่ได้จากความพยายาม ในระดับต่าง ๆ กันจิตวิทยาของบุคคลในองค์กรที่วุ่นวายทางการศึกษา เป็นพื้นฐานของการตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติของคนในองค์กร วรุม ได้เสนอว่า การที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกปฏิบัติอย่างไร เมื่อเกิดความต้องการพร้อม ๆ กันหลายสิ่งจะพิจารณา 3 ประการคือ

1) Expectancy หมายถึง ความคาดหวังหรือความมั่นใจของบุคคลว่าการออกแรงหรือความพยายามอย่างมาก ๆ จะทำให้ระดับการทำงานสูงขึ้น

2) Instrumentality เป็นค่าความเป็นไปได้ที่บุคคลเห็นว่า ระดับผลการปฏิบัติงานจะนำไปสู่ผลตอบแทนอื่น ๆ

3) Valence เป็นคุณค่าหรือความหมายของรางวัลหรือผลตอบแทนที่มีต่อบุคคล จากแนวคิดทฤษฎีความคาดหวังดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ความคาดหวังของบุคคลบอกถึงความคิดความมุ่งหวังหรือการคาดคะเนของบุคคลที่มีต่อบางอย่างที่คาดหวังว่า จะเป็นไปตามประสบการณ์และการกระทำซึ่งส่งผลจาก ความสามารถของบุคคลนั้น (กรรวิ กันเงิน, 2550) ในการศึกษาครั้งนี้จะกำหนดให้มีตัวแปรความคาดหวังทางการเมืองของคน รุ่นใหม่ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านนักการเมือง ด้านกระบวนการทางการเมือง และด้านการเมืองการปกครอง

ทฤษฎีพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นปรากฏการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างหนึ่งที่มีปัจจัย เกี่ยวข้องกับผู้คนจำนวนมาก เป็นผลมาจากการตัดสินใจภายใต้สภาวะแวดล้อม บุคลิกภาพ และความสนใจของแต่ละคน ได้แก่ ทฤษฎีปัจจัยกำหนดที่มองว่าปัจจัยทางสังคมเป็นตัวกำหนดที่สำคัญของพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ทฤษฎี ความสำนึกเชิงเหตุผลเป็นทฤษฎีที่เน้นปฏิกิริยาของการสำนึกตรึกตรองของผู้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีต่อนโยบายสภาพ และการบริหารของพรรคการเมือง และทฤษฎีระบบที่เชื่อว่าความสมดุลของระบบจะมีเสถียรภาพของความมั่นคงในระดับต่าง ๆ กัน ซึ่งทฤษฎีระบบจะมีความสัมพันธ์กับทฤษฎีปัจจัยกำหนดและทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล เพราะมีส่วนทำให้ประชาชน มีพฤติกรรมเลือกตั้งเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ทางการเมือง (จิตติล คุ่มครอง, 2540 อ้างถึงใน นุชปภาดา ธนวโรตม, 2557) ในการศึกษาครั้งนี้จะกำหนดให้มีตัวแปรความแนวโน้มพฤติกรรมเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านแนวโน้มการลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านรูปแบบการหาเสียง คำนวณที่นั ส.ส.ได้จาก “จำนวนคนที่มสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก หารด้วยจำนวนคะแนนเสียงเลือกตั้งสำหรับส.ส. 1 คน” หรือ 6,426,014 คน / 104,915 เสียง เท่ากับ 61.25 ที่นั่ง

ทฤษฎีความเป็นปึกแผ่นทางสังคม เป็นความผูกพันของปัจเจกบุคคลในสังคมที่ต่างฝ่ายต่างก็มีต่อกันและกัน นั้น เปรียบเหมือนเป็นแรงยึดเหนี่ยวระหว่างปัจเจกบุคคลในสังคม หรือการนำปัจเจกบุคคลรวมเข้าด้วยกันเป็นสังคม เพราะ สมาชิกในสังคมแต่ละคนมีตำแหน่งทางโครงสร้างทางสังคม

รวมถึงมีการเรียนรู้วัฒนธรรมร่วมกัน ซึ่งทั้งตัวโครงสร้างทางสังคม และวัฒนธรรมเป็นสิ่งผูกมัดสมาชิกในสังคมไว้ด้วยกัน การกระทำของสมาชิกในสังคมจึงไม่ใช่การกระทำในฐานะปัจเจกบุคคล แต่เป็นการกระทำในฐานะสมาชิกของกลุ่มทางสังคม ซึ่งในสังคมนั้นหมายถึงความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคมที่มีแรงยึดเหนี่ยว กันและเป็นลักษณะของความสัมพันธ์ในทางที่ระหว่างสมาชิกในสังคมสมาชิกจะมีความคิดเห็นที่คล้ายตามกันมีความรู้สึก ชอบพึงพอใจและเอื้ออาทรต่อกันโดยมีการทำ กิจกรรมร่วมกัน (สามชาย ศรีสันต์, 2541) ในการศึกษาครั้งนี้จะกำหนดให้มีตัวแปรความเป็นปึกแผ่นทางสังคมเป็นการที่กลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วมกับกลุ่มกิจกรรมของคณะและมหาวิทยาลัย

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองคือการที่ประชาชนเข้าไปมีบทบาทหรือพฤติกรรม แสดงออกในกิจกรรมต่าง ๆ โดยมุ่งจะเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาลในระดับต่าง ๆ อาจจะเป็นในแบบ เป็นทางการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบไม่เป็นทางการที่บางสังคมอาจจะไม่ยอมรับและไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมได้โดยตรง แต่ก็มี ความสำคัญไม่น้อย ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครอง (บุญเรือง บุรภักดิ์, 2529) ในการศึกษา ครั้งนี้จะกำหนดให้มีตัวแปรการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการที่กลุ่มตัวอย่างได้เข้าไปมีบทบาทหรือพฤติกรรมแสดงออกใน กิจกรรมต่าง ๆ

จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความเพียงพอที่จะกำหนดประเด็นคำถาม เพื่อหาคำตอบของวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้ โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีที่มีความสำคัญสร้างเป็นกรอบแนวความคิด เพื่อประโยชน์ในการกำหนดขอบเขตในการศึกษาเชิงแนวคิด สิ่งที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา คือ คาดหวังและแนวโน้มพฤติกรรม การเลือกตั้งต่อการใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยจะกำหนดปัจจัยที่รวบรวมได้จากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องตั้งเป็นข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล ความเป็นปึกแผ่นทางสังคม การมีส่วนร่วมทางการเมือง และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (ตัวแปรอิสระ) ที่ส่งผล ต่อความคาดหวังทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ด้านนักการเมือง ด้านกระบวนการทางการเมือง และด้านการเมืองการปกครอง อีกทั้งแนวโน้มพฤติกรรม การเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ ด้านแนวโน้มการลงคะแนนเลือกตั้ง ด้านรูปแบบการหาเสียง (ตัวแปรตาม) โดยที่ความคาดหวังทางการเมืองของคนรุ่นใหม่จะเป็นตัวแปรควบคุมของแนวโน้มพฤติกรรม การเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ ด้วย ทั้งนี้อาศัยแนวคิดและทฤษฎีที่สามารถสร้างเป็นตัวชี้วัดในเชิงปริมาณได้อย่างเหมาะสมและนำมาประกอบ การวิเคราะห์ ได้ประกอบไปด้วย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเป็นปึกแผ่นทางสังคม แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง และแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม การเลือกตั้ง

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Method) ข้อมูลจาก ตัวอย่างที่กำหนดไว้คือ นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อชีวิตตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอาศัยสูตรคำนวณ Taro Yamane ในการกำหนดขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยประชากรในพื้นที่เป้าหมาย เท่ากับ 25,107 คน และค่าความคลาดเคลื่อน หรือ acceptable sampling error (e) ที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่างเผื่อตก หล่นของข้อมูลหรืออัตราการตอบกลับต่าง (response rate affects) ดังนั้น ผู้วิจัยจะได้ขนาดตัวอย่างทั้งสิ้น 413 คน

สุ่มตัวอย่างจากประเภทของคณะสายการเรียนต่าง ๆ โดยอาศัยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling STR) สาเหตุที่ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างในขั้นตอนนี้ด้วยวิธีดังกล่าว เชื่อว่า ความคาดหวังและแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2562 นั้นมีความแตกต่างกันตามสายการ เรียนนักศึกษา กำลังศึกษาอยู่ จึงควรที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็นสายสังคมศาสตร์ ประชากรร้อยละ 48.8 ของประชากรทั้งหมด ขนาดตัวอย่าง 201 คน สายวิทยาศาสตร์และสุขภาพ ประชากรร้อยละ 19.6 ของประชากรทั้งหมด ขนาดตัวอย่าง 81 คน สายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประชากรร้อยละ 31.6 ของประชากรทั้งหมด ขนาดตัวอย่าง 131 คน สุดท้ายใช้การสุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต เป็นตัวอย่างโดยอาศัย การสุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยพยายามให้กระจายการเก็บตามคุณลักษณะของตัวอย่างมากที่สุด ได้แก่ เพศ คณะที่ศึกษา และชั้นปี การเก็บรวบรวมข้อมูลกำหนดให้เก็บตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ตึกคณะฯ โรงอาหาร หอสมุดป๋วย อึ๊งภากรณ์ ศูนย์การเรียนรู้กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ มธ. เป็นต้น วิธีการได้มาซึ่งตัวอย่างหรือวิธีการสุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พยายามลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ในทุก ๆ ขั้นตอนเพื่อให้ตัวอย่างที่มีความเป็นตัวแทนมากที่สุดและสามารถนำไปใช้ อนุมานทางสถิติได้ แต่ด้วยข้อจำกัดเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามเป็นไปด้วยความยากลำบาก จึงมีความจำเป็นต้องสุ่มตัวอย่างในบางขั้นตอนด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้อาศัยความน่าจะเป็น (Non- probability Sampling) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 238 คน โดยแบ่งออกเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาสาย สังคมศาสตร์จำนวน 182 คน นักศึกษาที่กำลังศึกษาสายวิทยาศาสตร์และสุขภาพ จำนวน 27 คน และนักศึกษาที่กำลังศึกษาสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 29 คน อย่างไรก็ตามผลการศึกษาจากการเก็บข้อมูลตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังกล่าวข้างต้นนี้ ยังเพียงพอที่จะให้ภาพความคาดหวังและแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ต่อการใช้สิทธิ เลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2562 เนื่องจากสถานที่ในการ

ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามสถานที่ต่าง ๆ นั้น เป็นสถานที่ที่มีนักศึกษาหลากหลายคณะได้ใช้บริการในพื้นที่นั้น ซึ่งในที่นี้ คือ นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้และตอบคำถามของวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้เป็นอย่างดี แม้จะไม่สามารถอนุมานไปถึงประชากรเป้าหมายทั้งหมดได้ตามหลักวิชาทางสถิติก็ตาม

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามประกอบไปด้วย 6 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 ความเป็นปึกแผ่นทางสังคม จำนวน 2 ข้อ

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมทางการเมือง จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 4 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 5 ความคาดหวังทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ จำนวน 25 ข้อ

ส่วนที่ 6 แนวโน้มพฤติกรรมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ จำนวน 9 ข้อ

แบบสอบถามข้างต้นได้ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความตรงเชิงโครงสร้าง (Constructed Validity) และความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Reliability) ของข้อคำถามใน แบบสอบถามหรือที่เรียกว่ากระบวนการท การตรวจสอบเบื้องต้น (Pre-test) จากแบบสอบถามที่ทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล เบื้องต้นจำนวน 103 ชุด ด้านการนำเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ คือ จำนวนและร้อยละ (Frequency and Percentage) ตารางจำแนกข้อมูลสองทาง (Contingency Table/Cross Tabulation) และเทคนิควิธีการวิเคราะห์การถดถอยและสหสัมพันธ์เชิงพหุ (Multiple Regression and Correlation Analysis)

ผลการวิจัย

จากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจากนักศึกษานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนประชากร ผู้วิจัยได้สรุปข้อมูลมาน าเสนอด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ในรูปของตาราง ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสัดส่วนสูงกว่าเพศชาย และเพศทางเลือก กล่าวคือมีสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง ร้อย ละ 53.8 เพศชาย ร้อยละ 36.6 และเพศทางเลือก ร้อยละ 9.7 ตามลำดับ ชั้นปีที่กำลังศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนมากอยู่ใน ชั้นปีที่ 4 จำนวนสูงถึงร้อยละ 37.4 และค้นพบว่าตามลำดับ ส่วนคณะที่กำลังศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ กำลังศึกษาอยู่ สายสังคมศาสตร์ ร้อยละ 76.5 มีภูมิลำเนาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ร้อยละ 51.7 ส่วนที่ พักอาศัยของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พักอาศัยที่ หอพักภายนอก ร้อยละ 50 บ้าน ส่วนการพักอาศัยของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ กับเพื่อน ร้อยละ 33.6

แต่ถือว่าสัดส่วนยังใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่คนเดียว ร้อยละ 32.8 และครอบครัว ร้อยละ 31.9 ตามลำดับ นอกจากนี้ การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง เคยเข้าร่วม ร้อยละ 57.6 และไม่เคยเข้าร่วม ร้อยละ 42.4 ส่วนความเห็นคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างว่าการเมืองเป็นเรื่องของทุกคน จริง ร้อยละ 93.7 และ ไม่จริง ร้อยละ 6.3

เมื่อพิจารณาความเป็นปึกแผ่นทางสังคมที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลมา ผลการศึกษาเป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมกับกลุ่มกิจกรรมของคณะ เช่น คณะกรรมการนักศึกษา เป็นประจำถึง ร้อยละ 29.8 และได้เข้าร่วมกับกลุ่ม กิจกรรมของมหาวิทยาลัย เช่น อมธ. สภานักศึกษา ชุมนุม/ชมรม เป็นประจำถึง ร้อยละ 22.3 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเคยเข้าร่วมกับกลุ่มกิจกรรมของคณะมากกว่า เคยเข้าร่วมกับกลุ่มกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ร้อยละ 7.5 ในประเด็นการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างไปตรวจสอบรายชื่อของท่านในบัญชีรายชื่อก่อนการเลือกตั้งผ่านทางออนไลน์ ร้อยละ 46.6 มากที่สุด ท่านมีการติดตามการชุมนุมทางการเมืองผ่านการใช้งาน Facebook, Twitter, Instagram ร้อยละ 42.4 และ ท่านพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการเมืองกับบุคคลอื่น ร้อยละ 31.9 ตามลำดับ ในประเด็นความรู้ ความ เข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งถูกมากที่สุด ใน ประเด็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ต้องเป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 90 วัน นับถึงวันเลือกตั้ง ร้อยละ 92.43 ซึ่งสัดส่วนใกล้เคียงกับประเด็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์ ร้อยละ 92 และกลุ่มตัวอย่างได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งผิดมากที่สุด ใน ประเด็นภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวช เป็น บุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ร้อยละ 37.4 ซึ่ง สัดส่วนใกล้เคียงกับประเด็นรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน กำหนดให้มี ส.ส. จำนวน 500 คน แบ่งเป็น ส.ส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน 400 คน และ ส.ส.แบบบัญชีรายชื่อจากพรรคการเมือง 100 คน ร้อยละ 36.56

เมื่อพิจารณาความคาดหวังทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลมานั้น จะเห็นว่างานวิจัยชิ้นนี้กำหนดการให้คาดหวังทางการเมืองมี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านนักการเมือง ด้านกระบวนการทางการเมือง และด้านการเมืองการ ปกครอง และเป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมาก คาดหวังทางการเมือง ด้านนักการเมือง คาดหวังนักการเมืองมีความตั้งใจ ในการปฏิบัติหน้าที่มากที่สุด ต่อมาคือ นักการเมืองมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และนักการเมืองมีความซื่อสัตย์สุจริต ตามลำดับ ส่วน ความคาดหวังทางการเมือง ด้านกระบวนการทางการเมืองมากที่สุด โดยเฉพาะในประเด็น กระบวนการเลือกตั้งมีความ โปร่งใสมากที่สุด ต่อมาคือ ไม่ปิดกั้นการเรียนรู้เรื่องกระบวนการทางการเมืองจากสื่อต่าง ๆ และ คณะกรรมการเลือกตั้งปฏิบัติ หน้าที่ด้วยความเคร่งครัดและยุติธรรม ตามลำดับ ส่วนความคาดหวังทางการเมือง ด้านการเมืองการปกครอง ในประเด็น การ ได้รับความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

อย่างยุติธรรมมากที่สุด ต่อมาคือ เด็ก เยาวชน คนชรา ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส หญิงหรือ ชาย มีสิทธิเท่าเทียมกัน มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งตนเองได้ และประชาชนปฏิบัติตามกฎหมาย ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแนวโน้มพฤติกรรมทางเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ ที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลมานั้น จะเห็นว่างานวิจัยชิ้นนี้ กำหนดการให้แนวโน้มพฤติกรรมทางเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ มี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านแนวโน้มการลงคะแนนเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ และด้านรูปแบบการหาเสียง เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีแนวโน้มพฤติกรรมทางเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ ด้าน แนวโน้มการลงคะแนนเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ ในประเด็น ท่านจะเลือกพิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจากผู้สมัคร ส.ส.โดย คำนึงถึงนโยบายพรรคมากกว่าตัวบุคคลมากที่สุด ต่อมาคือ ท่านจะเลือกพิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจากพรรคและท่าน จะเลือกจากผู้สมัคร ส.ส. ที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และท่านจะเลือกพิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จากตัวบุคคล ตามลำดับ

จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีแนวโน้มพฤติกรรมทางเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ ด้านรูปแบบการหาเสียง ในประเด็น ท่านจะเลือกจากมีความสามารถในการปราศรัยหาเสียงที่ดึงดูดใจมากที่สุด ต่อมาคือ ท่านจะเลือกจากการประชาสัมพันธ์ผ่าน แพนเพจ Facebook และท่านจะเลือกจากการติดป้ายหาเสียงขนาดใหญ่โดดเด่น ตามลำดับ

ความคาดหวังและแนวโน้มพฤติกรรมทางเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่จำแนกตามคุณลักษณะทั่วไป

ผู้วิจัยได้กำหนดการให้ความคาดหวังทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ มีทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้าน นักการเมือง ด้าน กระบวนการทางการเมือง และด้านการเมืองการปกครอง ซึ่งระดับความคาดหวังทางการเมืองของคนรุ่นใหม่แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ น้อย ปานกลาง และมาก โดยส่วนใหญ่พบว่า สัดส่วนร้อยละในแต่ละระดับค่อนข้างใกล้เคียงกัน ซึ่งความคาดหวัง ทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ระดับมาก ในด้านนักการเมือง ไม่ว่าจะเป็นบุคคลประเภทใดต่อให้มีข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ ทั้งเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา คณะที่กำลังศึกษา ภูมิภาค ที่พักอาศัย การพักอาศัยอยู่กับใคร การเคยเข้าร่วมกิจกรรม ทางการเมือง การคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องของทุกคน ด้านความเป็นปึกแผ่นทางสังคม ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง และ ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ส่วนใหญ่จะมีร้อยละกว่า 35 ขึ้นไป ส่วนความคาดหวังทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ระดับมากในด้านกระบวนการทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นบุคคลประเภทใดต่อให้มีข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ ทั้ง เพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา คณะที่กำลังศึกษา ภูมิภาค ที่พักอาศัย การพักอาศัยอยู่กับใคร การเคยเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องของทุกคน ด้านความเป็นปึกแผ่นทางสังคม ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านความรู้ และ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ส่วนใหญ่จะมีร้อยละกว่า 25 ขึ้นไป ส่วนความคาดหวังทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ระดับมาก ในด้านการเมืองการปกครอง ไม่ว่าจะเป็นบุคคลประเภทใดต่อให้มีข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ ทั้งเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา คณะที่กำลังศึกษา ภูมิภาค ที่พัก

อาศัย การพักอาศัยอยู่กับใคร การเคยเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องของทุกคน ด้านความเป็นปึกแผ่นทางสังคม ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ส่วนใหญ่จะมีร้อยละ 20 ขึ้นไป

แนวโน้มพฤติกรรมการเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ มีทั้งหมด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านแนวโน้มการลงคะแนนเลือกตั้ง และด้าน รูปแบบการหาเสียง ซึ่งระดับแนวโน้มพฤติกรรมการเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ นั้นแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ น้อย ปานกลาง และ มาก โดยส่วนใหญ่พบว่า สัดส่วนร้อยละในแต่ละระดับค่อนข้างใกล้เคียงกัน ซึ่งแนวโน้มพฤติกรรมการเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ ระดับมากในด้านแนวโน้มการลงคะแนนเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นบุคคลประเภทใดต่อให้มีข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ ทั้ง เพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา คณะที่กำลังศึกษา ภูมิภาค ที่พักอาศัย การพักอาศัยอยู่กับใคร การเคยเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องของทุกคน ด้านความเป็นปึกแผ่นทางสังคม ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านความรู้ ความ เข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และความคาดหวังทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ด้านนักการเมือง ด้านกระบวนการทางการเมือง ด้านการเมืองการปกครอง ส่วนใหญ่จะมีร้อยละกว่า 22 ขึ้นไป ส่วนแนวโน้มพฤติกรรมการเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ระดับมากใน ด้านรูปแบบการหาเสียง ไม่ว่าจะเป็นบุคคลประเภทใดต่อให้มีข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ ทั้งเพศ ชั้นปีที่กำลังศึกษา คณะที่กำลังศึกษา ภูมิภาค ที่พักอาศัย การพักอาศัยอยู่กับใคร การเคยเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง การคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องของทุกคน ด้านความเป็นปึกแผ่นทางสังคม ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และความคาดหวังทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ด้านนักการเมือง ด้านกระบวนการทางการเมือง ด้านการเมืองการปกครอง ส่วนใหญ่จะมีร้อยละกว่า 25 ขึ้นไป

ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อความคาดหวังและแนวโน้มพฤติกรรมการเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่

การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อความคาดหวังการเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้าน นักการเมือง ด้านกระบวนการทางการเมือง และด้านการเมืองการปกครอง ผลปรากฏดังนี้ ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อ ความคาดหวังทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ส่วนใหญ่เพศหญิงจะมีความคาดหวังทางการเมือง ด้านนักการเมืองสูง คณะที่ศึกษา อยู่สายสังคมศาสตร์ จะมีความคาดหวังทางการเมือง ด้านการเมืองการปกครองสูง การพักอาศัยอยู่หอพักภายนอก จะมีความ คาดหวังทางการเมือง ด้านนักการเมือง ด้านกระบวนการทางการเมือง และด้านการเมืองการปกครองในทิศทางตรงกันข้าม ส่วนการอยู่อาศัยกับเพื่อนจะมีความคาดหวังทางการเมือง ด้านนักการเมือง ด้านกระบวนการทางการเมือง และด้านการเมือง การปกครองในทิศทางตรงกันข้าม ในขณะที่การมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า เมื่อนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีมีส่วนร่วม ทางการเมืองสูง จะมีความคาดหวังทางการเมือง ด้านนักการเมือง และด้านกระบวนการทางการเมืองสูงตามไปด้วย (ตาราง 1)

ตาราง 1 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อความคาดหวังทางการเมืองของคนรุ่นใหม่

ข้อความ	ด้าน นักการเมือง	ด้านกระบวนการ ทางการเมือง	ด้านการเมือง การปกครอง
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล เพศ			
หญิง (Ref: ชาย/ทางเลือก) ชั้นปีที่	1.441**	0.593	0.610
1-3 (Ref: ชั้นปีที่ 4/อื่นๆ)	0.033	-0.595	-1.142
คณะสายสังคมศาสตร์ (Ref: สายวิทยาศาสตร์และสุขภาพ/สาย	0.626	1.062	1.703*
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)			
ภูมิสำนกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (Ref: ภาคกลาง/	0.170	0.345	-0.120
ภาคเหนือ/ภาคอีสาน/ภาคใต้)			
ที่พักอาศัยอยู่หอพักภายนอก (Ref: หอพักในนักศึกษา/บ้าน/	-0.736	-0.537	-1.200*
อื่นๆ)			
พักอาศัยอยู่กับเพื่อน (Ref: ครอบครัว/อยู่คนเดียว/อื่นๆ)	-1.730**	-1.560**	-1.508*
ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง (Ref: ไม่เคย)	0.598	0.162	-0.028
ท่านคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องของทุกคน (Ref: ไม่จริง)	1.654	0.839	1.401
ส่วนที่ 2 ความเป็นปึกแผ่นทางสังคม	0.187	-0.097	0.187
ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมทางการเมือง	0.166**	0.195*	0.088
ส่วนที่ 4 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	0.298	0.221	0.388
ค่าคงที่	43.872***	26.791***	25.037***
R - Square	0.041	0.072	0.056
n	237	237	237

หมายเหตุ

* Significance at 0.1, ** Significance at 0.05, *** Significance at 0.01

การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อแนวโน้มพฤติกรรมการเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ มี 2 ด้าน ได้แก่ ด้าน แนวโน้มการลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านรูปแบบการหาเสียง ผลปรากฏดังนี้ ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อแนวโน้ม พฤติกรรมการเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ ส่วนใหญ่จะเป็นชั้นปีที่ 1-3 จะมีแนวโน้มพฤติกรรมการเลือกตั้งสูง คณะสาย สังคมศาสตร์ จะมีแนวโน้มพฤติกรรมการเลือกตั้ง ด้านแนวโน้มการลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านรูปแบบการหาเสียงในทิศทาง ตรงกันข้าม การอาศัยอยู่หอพักภายนอก การพักอาศัยอยู่กับเพื่อน และความคาดหวังทางการเมือง ด้านกระบวนการทางการเมืองจะมีแนวโน้มพฤติกรรมการเลือกตั้ง ด้านรูปแบบการหาเสียงในทิศทางตรงกันข้าม เมื่อนักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองสูง จะมีแนวโน้มพฤติกรรมการเลือกตั้ง ด้านแนวโน้มการลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านรูปแบบการหาเสียงสูงตามไปด้วย อีกทั้งเมื่อนักศึกษามีความคาดหวังทางการเมือง ด้านการเมืองการปกครอง จะมีแนวโน้มพฤติกรรมการเลือกตั้ง ด้านแนวโน้ม การลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านรูปแบบการหาเสียงสูงตามไปด้วย (ตาราง 2)

ตาราง 2 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อแนวโน้มพฤติกรรมทางเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่

ข้อความ	ด้านแนวโน้มการลงคะแนนเลือกตั้ง	ด้านรูปแบบการหาเสียง
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล เพศหญิง (Ref: ชาย/ทางเลือก) ชั้นปีที่ 1-3 (Ref: ชั้นปีที่ 4/อื่นๆ)	0.179 -0.530*	-0.655 -0.296
คณะสายสังคมศาสตร์ (Ref: สายวิทยาศาสตร์และสุขภาพ/สายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)	-0.653*	-1.727***
ภูมิลำเนากรุงเทพมหานครและปริมณฑล (Ref: ภาคกลาง/ภาคเหนือ/ภาคอีสาน/ภาคใต้)	-0.433	-0.355
ที่พักอาศัยอยู่หอพักภายนอก (Ref: หอพักในนักศึกษา/บ้าน/อื่น ๆ) พักอาศัยอยู่กับเพื่อน (Ref: ครอบครัว/อยู่คนเดียว/อื่น ๆ) ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง (Ref: ไม่เคย)	0.232 0.308 0.123	0.800** 1.104** -0.305
ท่านคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องของทุกคน (Ref: ไม่จริง)	0.477	0.352
ส่วนที่ 2 ความเป็นปึกแผ่นทางสังคม	0.009	0.356***
ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมทางการเมือง	0.136***	0.221***
ส่วนที่ 4 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	0.028	-0.269
ส่วนที่ 5 ความคาดหวังทางการเมืองของคนรุ่นใหม่		
1.ด้านนักการเมือง	0.023	0.017
2.ด้านกระบวนการทางการเมือง	0.022	-0.277***
3.ด้านการเมืองการปกครอง	0.105***	0.161**
ค่าคงที่ R – Square	8.949***	11.043***
n	0.186 237	0.217 237

หมายเหตุ

* Significance at 0.1, ** Significance at 0.05, *** Significance at 0.01

สรุปผล การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปที่มีต่อความคาดหวังและแนวโน้มพฤติกรรมทางเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ต่อการใช้สิทธิ เลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2562 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 คณะที่กำลังศึกษา ส่วนใหญ่เป็นคณะสายสังคมศาสตร์ มีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลจะพักอาศัยอยู่หอพักภายนอก ซึ่งส่วนใหญ่จะพักอาศัยอยู่กับเพื่อน นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง และมองว่าการเป็นเรื่องของคนส่วนผลการวิเคราะห์แนวโน้มและโอกาสของปัจจัยที่น่าจะมีความสำคัญต่อการเกิดความคาดหวังทางการเมืองของ คนรุ่นใหม่ ได้แก่ ด้านข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล ด้านความเป็นปึกแผ่นทางสังคม ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ปัจจัยเหล่านี้มีแนวโน้มความคาดหวังทางการเมืองของคนรุ่นใหม่อยู่ในระดับมาก ด้าน นักการเมือง ร้อยละกว่า 35 ขึ้นไป ด้าน

กระบวนการทางการเมือง ร้อยละกว่า 25 ขึ้นไป และด้านการเมืองการปกครอง ร้อย ละกว่า 20 ขึ้นไป อีกทั้งปัจจัยที่น่าจะมีความสำคัญต่อการเกิดแนวโน้มพฤติกรรมกาเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ ได้แก่ ด้านข้อมูล ทั่วไปส่วนบุคคล ด้านความเป็นปึกแผ่นทางสังคม ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ เลือกตั้ง และความคาดหวังทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ด้านนักการเมือง ด้านกระบวนการทางการเมือง ด้านการเมืองการ ปกครอง ปัจจัยเหล่านี้มีแนวโน้มแนวโน้มพฤติกรรมกาเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่อยู่ในระดับที่มาก ด้านแนวโน้มการลงคะแนน เลือกตั้ง ร้อยละกว่า 22 ขึ้นไป และด้านรูปแบบการหาเสียง ร้อยละกว่า 25 ขึ้นไป

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาความคาดหวังของคนรุ่นใหม่ต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2562 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต หรือกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก พบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิงจะมีความคาดหวังทางการเมือง ด้านนักการเมืองสูงกว่าเพศชายและเพศทางเลือก และเมื่อ เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของความคาดหวังทางการเมืองระหว่างเพศชายกับเพศหญิงและทางเลือก พบว่าคุณลักษณะทาง เพศมีความสัมพันธ์ต่อการให้ความคาดหวังทางการเมืองในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อเพศหญิงมีความคาดหวังทางการเมือง ด้านนักการเมืองสูง ฉะนั้นมีโอกาสที่เพศชาย และเพศทางเลือกจะมีความคาดหวังทางการเมือง ด้านนักการเมืองสูง เช่นเดียวกัน

หากพิจารณาจากความคาดหวังทางการเมือง ด้านการเมืองการปกครอง พบว่า กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาระดับชั้น ปริญญาตรีกำลังเรียนอยู่สายสังคมศาสตร์ จะมีความคาดหวังทางการเมือง ด้านการเมืองการปกครองสูงกว่านักศึกษาสาย วิทยาศาสตร์และสุขภาพและสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่วนการพักอาศัยอยู่หอพักภายนอกมีอิทธิพลต่อความคาดหวัง ทางการเมือง ด้านการเมืองการปกครอง ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่อกลุ่มตัวอย่างพักอาศัยอยู่หอพักภายนอก จะมี ความคาดหวังทางการเมือง ด้านการเมืองการปกครองน้อยลง

ส่วนการอยู่อาศัยกับเพื่อนล้วนมีอิทธิพลต่อความคาดหวังทางการเมือง ด้านนักการเมือง ด้านกระบวนการทาง การเมือง และด้านการเมืองการปกครองในทิศทางตรงกันข้ามเช่นเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อกลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัยกับเพื่อนมาก ความคาดหวังทางการเมือง ด้านนักการเมืองจะน้อยลง ในขณะที่การมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า เมื่อนักศึกษาระดับชั้น ปริญญาตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองสูง จะมี ความคาดหวังทางการเมือง ด้านนักการเมือง และด้านกระบวนการทางการเมืองสูง ตามไปด้วย จากแนวคิดทฤษฎีความคาดหวัง ทำให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังทางการเมืองที่จะเป็นไปตามประสบการณ์และ การกระทำเช่นจาก เพศ การที่กำลังศึกษาอยู่คณะสายสังคมศาสตร์ การพักอาศัยอยู่

หอพักภายนอก การพักอาศัยอยู่กับเพื่อน ซึ่งส่งผลต่อความคาดหวังทางการเมืองในมิติต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังพบว่า แนวคิดทฤษฎีความเป็นปึกแผ่นในสังคมของ ความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างในสังคมที่มีแรงยึดเหนี่ยวกันและเป็นลักษณะของความสัมพันธ์ในทางที่ดี เช่น กรณีนักศึกษา ศึกษาอยู่ในคณะสายการเรียนเดียวกัน จะมีความคิดเห็นที่คล้อยตามกันโดยมีการทำกิจกรรมร่วมกัน

นอกจากนี้ ผลการศึกษาแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2562 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เมื่อนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีที่เรียนในชั้นปีที่ 1 – 3 จะมีแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการ เลือกตั้งสูงกว่าผู้ที่เรียนในชั้นปีที่ 4 และชั้นป้อน ๆ และเมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ระหว่างชั้นปีที่ 1 – 3 กับชั้นปีที่ 4 และชั้นป้อน ๆ พบว่าคุณลักษณะชั้นปีที่ศึกษามีความสัมพันธ์ต่อแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการ เลือกตั้งในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อชั้นปีที่ 1 – 3 มีแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ฉะนั้นมีโอกาที่ชั้นปีที่ 4 และชั้นป้อน ๆ จะมีแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสูงเช่นเดียวกัน

ส่วนนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีกำลังเรียนอยู่สายสังคมศาสตร์ จะมีอิทธิพลต่อแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ด้านแนวโน้มการลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านรูปแบบการหาเสียงในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่อกลุ่มตัวอย่างเรียนอยู่สาย สังคมศาสตร์สูง แนวโน้มพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ด้านแนวโน้มการลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านรูปแบบการหาเสียงจะน้อยลง ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างพักอาศัยอยู่หอพักภายนอก จะมีอิทธิพลแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ด้านรูปแบบการหาเสียง ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่อกลุ่มตัวอย่างพักอาศัยอยู่หอพักภายนอก จะมีแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ด้านรูปแบบ การหาเสียงน้อย ส่วนการพักอาศัยอยู่กับเพื่อน จะทำให้มีแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ด้านรูปแบบการหาเสียงในทิศทาง ตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่อกลุ่มตัวอย่างพักอาศัยอยู่กับเพื่อนมาก จะทำให้มีแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ด้านรูปแบบการหา เสียงน้อยลง

ในขณะที่การมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า เมื่อนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองสูง จะมีแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ด้านแนวโน้มการลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านรูปแบบการหาเสียงสูงตามไปด้วย เนื่องมาจาก แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง การที่คนรุ่นใหม่เข้าไปมีบทบาทหรือพฤติกรรมแสดงออกในกิจกรรมต่าง ๆ โดยมุ่ง จะเข้าไปมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่าง ๆ ก็มีความสำคัญไม่น้อย ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา ระบบการเมืองการปกครอง ที่สามารถทำให้คนรุ่นใหม่มีความสัมพันธ์กับมีแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง ด้านแนวโน้มการ ลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านรูปแบบการหาเสียง

ส่วนความคาดหวังทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ พบว่า เมื่อนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีมีความคาดหวังทางการเมือง ด้านกระบวนการทางการเมืองมีอิทธิพลต่อแนวโน้มพฤติกรรมทางการเมือง ด้านรูปแบบการหาเสียงในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังทางการเมือง ด้านกระบวนการทางการเมืองน้อยลง แนวโน้มพฤติกรรมทางการเมืองจะสูงขึ้น ด้านรูปแบบการหาเสียงจะสูงขึ้น อีกทั้งเมื่อนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีมีความคาดหวังทางการเมือง ด้านการเมืองการปกครองสูง จะมีแนวโน้มพฤติกรรมทางการเมือง ด้านแนวโน้มการลงคะแนนเลือกตั้ง และด้านรูปแบบการหาเสียงสูงตามไป ด้วย จากแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จะพบว่า เป็นปรากฏการณ์ของการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างหนึ่งที่มีปัจจัยเกี่ยวข้องกับผู้คนจำนวนมาก ซึ่งเป็นผลมาจากการตัดสินใจภายใต้สภาวะแวดล้อม บุคลิกภาพ และ ความสนใจของแต่ละคน

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังและแนวโน้มพฤติกรรมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ต่อการใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2562 ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1) หน่วยงานสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเน้นการประชาสัมพันธ์ การเลือกตั้งทางสื่อออนไลน์ เพื่อให้คนรุ่นใหม่ได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น มีความรู้ ความเข้าใจการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตย และเชิญชวนให้คนรุ่นใหม่ที่ใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งแรกไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้มากที่สุด

2) ควรส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่มีความรู้ในการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากยิ่งขึ้น เพื่อให้คนรุ่นใหม่ตื่นตัว เนื่องจากคนรุ่นใหม่มีบทบาทสำคัญที่สามารถขับเคลื่อนทิศทางการเมืองและนโยบายของประเทศต่อไปได้

3) ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมุ่งส่งเสริมไปยังกลุ่มคนรุ่นใหม่ เนื่องจากมีความคาดหวังและแนวโน้ม พฤติกรรมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งโดยมาก ซึ่งต้องเปิดพื้นที่ทางการเมืองให้กับกลุ่มคนเหล่านี้ได้มี โอกาสแสดงบทบาทของตนเองเพิ่มมากขึ้น

4) นักการเมือง ควรตระหนักในการเข้ารับฟังปัญหาของคนรุ่นใหม่อย่างทั่วถึงและนำไปปฏิบัติจริง ไม่ใช่เพียงแคร์รับ ฟังแล้วไม่ปฏิบัติให้บรรลุผล ทำให้คนรุ่นใหม่เกิดเบื่อหน่ายการเมืองเพิ่มขึ้น เนื่องจากการผลการวิจัยความคาดหวังทางการเมือง ด้านนักการเมืองในประเด็นนักการเมืองเป็นที่ฟังและรับฟังปัญหาของประชาชนอย่างสม่ำเสมอ มีร้อยละสูงถึง 74.4

5) คนรุ่นใหม่ควรติดตามข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนอย่างสม เสมอ วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย และทางเลือกที่ดี เพื่อเป็นประโยชน์ประกอบในการพิจารณาในการเลือกตั้ง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ศึกษาทัศนคติหลังจากการเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2562

2) ควรศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับความคาดหวังและแนวโน้มพฤติกรรมการเลือกตั้งของคนรุ่นใหม่ สถานศึกษาระหว่างสถาบันการเรียนรู้

3) ผู้วิจัยควรทำการเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือหลายรูปแบบ เพื่อจะได้ทราบข้อเท็จจริงของสภาพปัญหาหลากหลาย รูปแบบมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- จริญญา บันเทิง. (2548). *การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: โอเอพรีนติ้งการพิมพ์.
- ชมรมสื่อเพื่อการศึกษาและพัฒนาชีวิต. (2525). *การเมืองไทยกับการเลือกตั้ง*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- นฤจร อธิธิระจรส. (2535). *แนวความคิดทฤษฎีทางสังคมวิทยาตอน เฮอเบิร์ต สเปนเซอร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิพงษ์. (2545). *หลักสังคมวิทยา*. กรุงเทพฯ: คณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2547). *การจัดระเบียบทางสังคม: ความคิดพื้นฐานทางสังคมวิทยา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติขจร. (2552). *การบริหารการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน. สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ. (2546). *อบต. เทศบาล อบจ.อำนาจของใคร*. ขอนแก่นการพิมพ์.
- สมสุตา ผู้พัฒน์ และจุฬารัตน์ วัฒนะ. (2556). *บทบาทสตรีกับพื้นที่ทางการเมืองกรุงเทพฯ สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*.
- สมศักดิ์ ศรสันติสุข. (2550). *สังคมวิทยาชนบท: แนวคิดทางทฤษฎีและแนวโน้มในสังคม*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- สิทธิพันธ์ พุทธน. (2531). *ทฤษฎีการเมือง (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- กรรวิ กันเงิน. (2550). *ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัด กาญจนบุรี, วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตสาขาวิชาพัฒนศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- จิรายุ ทรัพย์สิน. (2540). *ปัจจัยความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.*
- จันทร์จันทร สุขสวัสดิ์. (2546). *ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน อนุบาลจันทร์จันทร อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปริญญา นิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- นุชภาดาธนโรดม. (2557). *พฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย.*
- บรรยงค์ กุคำใส. (2544). *ความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา: ศึกษาเฉพาะกรณีประชาชนในอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.*
- ปิยะฉัตร พึ่งเกียรติศรีสมิ. (2547). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพลม.) ในจังหวัด ปัตตานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปัตตานี.*
- ปิยะรัตน์ เพิ่มประไพ และคณะ. (2550). *ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษาในการมาศึกษาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏ สวนดุสิตศูนย์หัวหิน. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต*
- ปุนิกา แจ่มจำรัส. (2552). *ความคาดหวังของผู้สอนและผู้เรียนที่มีต่อศักยภาพการบริการงานวิชาการของโรงเรียนศรีวัฒนา บริหารธุรกิจและเทคโนโลยีนานาชาติ. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ปริญญาโท. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัย ธนบุรี*
- เปรมศักดิ์ แก้วมรกฏ. (2561). *วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของวัยรุ่นในสังคมพหุวัฒนธรรม: กรณีศึกษา อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์สาขาการเมืองและยุทธศาสตร์การพัฒนา. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.*
- ศุทธิกานต์ มีจัน. (2556). *พฤติกรรมเลือกตั้งและทัศนคติเกี่ยวกับการซื้อเสียงของเขตจังหวัดภาคอีสาน กรณีตัวอย่าง จังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*

- สามชาย ศรีสันต์. (2541). *ความเป็นปึกแผ่นในความสัมพันธ์ระหว่างบุตรผู้เป็นแรงงานบ้านถิ่นกับบิดามารดา การศึกษาตามแนวทฤษฎีการแลกเปลี่ยน*. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุกฤตา จินดาพรหม. (2556). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทยในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภูมิภาคตะวันตก*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- นุกูล ชื่นพัก และ วรลักษณ์ ลลิตศศิวิมล . (2560). ความคาดหวังทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 103 - 109.
- บุญเรือง บุรภักดี. (2529). การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองระบบประชาธิปไตย. 34(10), 57.
- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2562, กุมภาพันธ์ 16). *ระบบสถิติทางการเมืองทะเบียน*. กรมการ ปกครอง กระทรวงมหาดไทย. สืบค้นจาก<http://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMenu/newStat/home.php>
- คมชัดลึก. (2557, พฤษภาคม 23). *สรุปเหตุการณ์ 20 - 22 พ.ค. 57 คณะ 'คสช.' ยึดอำนาจ. คมชัดลึก*. สืบค้นจาก <http://www.komchadluek.net/news/politic/185182>
- สำนักงานทะเบียนนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2561, มีนาคม 9). *สถิตินักศึกษา. สำนักงานทะเบียนนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. สืบค้นจาก<https://www.reg.tu.ac.th/th/Picture/AttFile/4bb333b9-7155-4704-bed8-9af519e6c4ca>

ภาษาอังกฤษ

- Henríquez, J. O., Ayoub, A., & Ellis, A. (2010). *Electoral Justice: The International IDEA Handbook*. Sweden: Bulls Graphics.
- Hicken, A. A. (2002). *The Market for Votes in Thailand*.
- Lazarsfeld, P. F., Bernard, B., & Gaudet, H. (1948). *The People's Choice: How the Voter Makes Up His Mind in a Presidential Campaign*. (Second edition). New York: Columbia University Press.
- Moser, R. G., & Scheiner, E. (2012). *Electoral Systems and Political Context How the Effects of Rules Vary across New and Established Democracies*. New York: Cambridge University Press.
- Simon, H. A., Thompson, V. A., & Smithburg, D. W. (1974). *Public Administration*. New York: Alfred A. Knopf.